

פ"ד). וצחק הוא בחי' גבורות⁶, כשמתמתקין. וזהו עשה לי אלקים, שם אלקים הוא גבורה ועי' במאורי אור⁷ מע' צחק עיי"ש. וכל אלו ג' הדברים מובן שהם חריפים ובחי' גבורות וכו'

אנטונינוס גי' רמ"ב, וכן רב"י יהוד"ה (כי רבי הי' שמו יהודה) גי' רמ"ב וכו'.

ולא פסקו משולחנם צנון חזרת קישות, כי הרי הם בני יצחק דגבורות, שעצם המלה היא צח"ק ר"ת צנון חזרת קישות.

וצורך ותועלת אלו ג' הדברים הוא למאכל, שמחתך ומהפך המאכל, ומרחיב המעיין שיכנס בהם המאכל, ויתעכל היטב. נלמד זה ממ"ש בבטנך, שהמאכל נכנס בכטן, ושם הוא מתעכל. וצריך להיות הרחבת הבטן שיתעכל היטב.

וענין זה מה שהם לתועלת המאכל ולהמעיים שיתעכלו ויתבררו היטב, הוא, כי שרש המאכלים הוא מתהו⁸ שנשבר, וכשאדם אוכל המאכל ונכנס בתוך מעיו ומתעכל ומתברר היטב נתקן השבירה דתהו⁹ וכו'.

ומי הם העושים ג' הדברים הללו דחיתוך, והיפך והרחבת בני מעים, הוא צנון חזרת קישות, וכולם הם בחי' גבורות ודינים, ושרשם ג"כ מתהו, ומה שהם מתקנים כל זה שהוא היפך השבירה דתהו, הוא על-דרך שאין הגבורות נמתקין אלא בשרשם¹⁰ וכו'.

הנה ג' דברים הללו, צנון, חזרת, קישות שהם בחי' גבורות, הם המתקנים המאכלים והבני מעיים ששרשם מתהו.

לקוטי לוי יצחק, ליקוטים על תנ"ך ומאחז"ל עמוד ח
"ראה שיחות קודש ה'תשל"ב פרשת ראה סעיף ה"

וענין התמידיות שבה הוא רק בנוגע להתהוות שמצד האותיות הו"ה. דהגם שמצד עצמן [להיותן] שייכות להתהוות העולם שבגדר זמן] שייך בהן שינוי, מ"מ, מצד היו"ד שבראשיתן – גם ההתהוות שמהן היא בתמידיות.

(6) ראה בפנים בלקוטי לוי יצחק שמבאר הענין עפ"י קבלה. (ראה לעיל סימן קכז).

(7) וז"ל: צחק מצד הדינים, ב' אלקים* קע"ב וי"ג אותיות של כל א' במילוי, הכל גימטריא צחק, וזהו (בראשית כא, ו) צחק עשה לי אלקים.

(8) ראה לקוטי תורה פרשת צו יג, ב. תורת מנחם – ספר המאמרים מלוקט חלק ד עמוד נד, ובהנסמן שם.

(9) ראה המשך הביאור בלקוטי לוי יצחק, דסיבת השבירה בתהו הוא מצד ג' דברים וסיבות, ו"צנון, חזרת, וקישות" מתקנים השבירה ע"ש.

(10) ראה תניא פרק לא (עמוד לט, ב). המשך תער"ב חלק ג' עמוד א'ש"ו ואילך. א'שכה ואילך. תורת מנחם – ספר המאמרים מלוקט חלק ג' סוף עמוד רנב ואילך. (ספר הערכים מערכת אותיות אל"ף עמוד שנ).

(* פירושו: ב' פעמים אלקים $(86 \times 2) = 172$, גם האותיות המילוי של (הב' פעמים) "אלקים", והוא אל"ף, למ"ד, ה", יו"ד, מ"ם, דהיינו ב' פעמים י"ג אותיות דהמילוי, היינו $172 + 26 = 198$, וכן "צחק" בגי' 198.

בראשית כה, כג - ויאמר ה' לך שני גוים בבטנך ושני לאומים ממעיך יפרדו ולאום מלאום יאמין ורב יעבוד צעיר

קצו

רמז במארו"ל (ע"ז יא.) "אנטונינוס ורבי לא פסקו מעל שולחנם צנון חזרת קישות" ר"ת צח"ק, והוא מ"ש ע"י יצחק - "צחק עשה לי אלקים" (בראשית כא, ו) מיתוק הגבורות וכו'

אמר רב יהודה אמר רב אל תקרי גוים אלא גיים, זה אנטונינוס ורבי שלא פסקו מעל שולחנם לא חזרת ולא קישות ולא צנון לא בימות החמה ולא בימות הגשמים, דאמר מר צנון מחתך אוכל, חזרת מהפך מאכל, קישות מרחיב מעיים.

עבודה זרה יא, א

שני גיים, כתיב, וקרינן גוים.
אנטונינוס ורבי, זה בא מעשו וזה בא מיעקב.

חזרת, ליטוג"א בלע"ד¹.

צנון, רפנ"א בלע"ד².

חיתוך, להופוך מועילין למאכל.

רש"י

צנון, חזרת, קישות. ר"ת צחק, והוא מ"ש על יצחק³ צחק עשה לי אלקים (והיו"ד שביצחק מורה על תמידית הפעולה דהצחק, כמו⁴ יעשה איוב, ועיין בתניא⁵ חלק ב' וכו')

(1) (לאטטיך) צמר מר. [המתרגם]

(2) (מעער רעטיג) צמח מר ידוע. [המתרגם]

(3) בראשית כא, ו. ראה תורה אור יז, ד ואילך. לקוטי שיחות חלק א עמוד 30. חלק ג עמוד 786. חלק כ עמוד 342. תורת מנחם – ספר המאמרים מלוקט ח"ד עמוד רצו.

(4) איוב א, ה.

(5) וז"ל: "דשם הוי' פירושו שמהוה את הכל מאין ליש והיו"ד משמשת על הפעולה שהוא בלשון הוה ותמיד כדפרש"י ע"פ ככה יעשה איוב כל הימים".

ראה תורת מנחם הדרינים על הרמב"ם עמוד סג, ובהערה 74 שם וז"ל: והטעם לזה שענין התמידיות שבהתהוות נרמז באות יו"ד דוקא, ו"ל לפי שאות יו"ד מורה על ספירת החכמה, ש"מדריגת החכמה" היא "אחד האמת שהוא לבדו הוא ואין זולתו" (תניא פרק לה בהגנה) – אין שייך בה שינוי (היא – תמידית).

תולו"צ ס"ע ערב ואילך. וראה שם עמוד קטז, שזהו גם הטעם על מה שאות יו"ד דשם הוי' "אינו משתנה גם במילואו, כי חכמה היא בחי' אחד האמת. . . ואמת הוא דבר שאין בו שינוי".

ועפ"ז יומתק גם זה שענין התמידיות הנרמז באות יו"ד הוא (לא בנוגע להיו"ד עצמה, כ"א) בנוגע לפעולת ההתהוות הנרמזת בהאותיות הו"ה – כי ענין התמידיות שייך בגדר זמן דוקא. ולכן, באות יו"ד גופא – להיותה בבחינת "אחד האמת שהוא לבדו הוא ואין זולתו" [שאינו בגדר הזמן כלל], אין שייך לומר בה גופא שהיא תמידית.